

Кәсіптік стандарт: «Питомниктердің қызметі»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:
2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:
  - 1) Көшет – көшеттен немесе кесіндіден (питомникте) өсірілген жас ағаш өсімдігі.
  - 2) Көшет (Сеянец) – Жеміс немесе орман питомнигінде тұқымнан өсірілген 1-2 жастағы ағаш өсімдігі.
  - 3) Жеміс питомнигі – жеміс-жидек дақылдарының отырғызу материалы өсірілетін жер учаскесі.
  - 4) Аналық екпелер бөлімшесі – питомник бөлімі.
  - 5) Көбею бөлімі – егіс және жинау учаскелерін қамтитын жеміс питомнигінің бөлімшесі.
  - 6) Қалыптастыру бөлімі – тамыр және егілген отырғызу материалын өсіретін жеміс питомнигінің бөлімі.
  - 7) Питомник шаруашылығы – питомниктерде жеміс дақылдарының отырғызу материалын өсіру.
  - 8) Питомник – ауылшаруашылық өсімдіктерін өсіруге, көбейтуге және зерттеуге арналған тәжірибелі немесе ғылыми-зерттеу мекемесіндегі сайт.
3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады
  - 1) –

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Питомниктердің қызметі
5. Кәсіптік стандарттың коды: A01240003
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
  - A Ауыл, орман және балық шаруашылығы
  - 01 Өсімдік және мал шаруашылығы, аңшылық және осы салаларда қызметтер ұсыну
  - 01.2 Көп жылдық дақылдарды өсіру
  - 01.24 Дәнді жемістерді және сүйекті жемістерді өсіру
  - 01.24.0 Дәнді жемістерді және сүйекті жемістерді өсіру
  - A Ауыл, орман және балық шаруашылығы
  - 01 Өсімдік және мал шаруашылығы, аңшылық және осы салаларда қызметтер ұсыну
  - 01.3 Өсімдіктердің ұдайы өндірісі
  - 01.30 Өсімдіктердің ұдайы өндірісі
  - 01.30.0 Өсімдіктердің ұдайы өндірісі
7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Питомниктердің қызметі
8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:
  - 1) Агроном (біліктілік деңгейі орташа) - 5 СБШ-нің деңгейі
  - 2) Питомник меңгерушісі - 7 СБШ-нің деңгейі
  - 3) Питомник супервайзері (бригадирі) - 4 СБШ-нің деңгейі
  - 4) Тұқым зертханасының зертханашысы - 5 СБШ-нің деңгейі
  - 5) Егінді жинау жөніндегі жұмысшы - 2 СБШ-нің деңгейі
  - 6) Пестицидтерді өсіру және қолдану жөніндегі жұмысшы - 4 СБШ-нің деңгейі
  - 7) Бай-бақша өсіретін және питомник ұстайтын фермер - 4 СБШ-нің деңгейі
  - 8) Тұқым өсіруші - 4 СБШ-нің деңгейі
  - 9) Агроном-топырақтанушы - 6 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Агроном (біліктілік деңгейі орташа)»:	
Топтың коды:	3142-0
Қызмет атауының коды:	3142-0-001
Кәсіптің атауы:	Агроном (біліктілік деңгейі орташа)
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2132-1-001 - Агроном		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Питомникте агротехникалық іс-шараларды ұйымдастыру және жүргізу.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Тұқым шаруашылығы және аудандастырылған, перспективалы және тапшы тұқым сорттары мен отырғызу материалдарын көбейту бойынша агротехникалық жұмыстарды орындау 2. Питомникте жұмыс жүргізу кезінде есепті және басқа құжаттаманы жүргізу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Тұқым шаруашылығы және аудандастырылған, перспективалы және тапшы тұқым сорттары мен отырғызу материалдарын көбейту бойынша агротехникалық жұмыстарды орындау	Дағды 1: Жоғары сапалы тұқым сорттары мен отырғызу материалдарын өсіру	Машықтар:	1. Топырақты өңдеу және дақылдарды арамшөптерден, аурулар мен зиянкестерден қорғау технологиясын әзірлеу. 2. Химиялық және минералды тыңайтқыштардың дозаларын есептеу. 3. Агротехникалық іс-шараларды өткізу үшін құралдар мен Тетіктерді таңдау.
		Білімдер:	1. Топырақтың фитосанитариялық мониторингі ережелері. 2. Питомникте қолданылатын технологиялық өсіру схемалары. 3. Топырақты агрохимиялық және экологиялық-токсикологиялық талдау әдістері.
		Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Қажетті мөлшерде тұқым қорын құру	Машықтар:	1. Топырақты қорғау жөніндегі агротехникалық іс-шаралардың тиімділігін анықтау. 2. Ауыл шаруашылығы дақылдарының тұқым өсіру егістіктерін сынақтан өткізу. 3. Биологиялық және нақты өнімділікті анықтау. 4. Технологияларға сәйкес өнімді сақтау әдістері мен әдістерін негіздеу. 5. Өнімді, тұқымдарды және отырғызу материалын сақтау режимі мен мерзімдерін анықтау.
		Білімдер:	1. Агротехникалық және бақылау-токсикологиялық зерттеулер бойынша құжаттаманы жүргізу қағидалары. 2. Өңдеу әдістері талдау нәтижелері және агрохимиялық зерттеу материалдарын жүйелеу. 3. Химиялық және минералды тыңайтқыштардың оңтайлы дозаларын есептеу ережелері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:		-	
Еңбек функциясы 2: Питомникте жұмыс жүргізу кезінде есепті және басқа			

құжаттаманы жүргізу	Дағды 1: Отырғызу бойынша іс-шараларды ұйымдастыру	Машықтар: 1. Тұқымдық және сорттық бақылау үшін құжаттама жасау. 2. Әр түрлі агроландштейндер үшін тиімді топырақ өңдеу және егу агрегатын құрастыру. 3. Мәдени және жабайы өсімдіктерді тану, олардың физиологиялық жағдайын анықтау. 4. Дақылдарды өсіру технологиясын, техниканы, машиналар мен механизмдердің жұмысын, пестицидтер мен агрохимикаттардың ассортиментін анықтау
		Білімдер: 1. Питомникте тұқым шаруашылығы және өсімдіктерді көбейту мәселелері бойынша ҚР заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Тұқымның сорттық себу сапасына қойылатын ұлттық және мемлекетаралық стандарттардың талаптары. оларды анықтау әдістері. тұқым материалын өндіруді, тұқым материалын сақтауды және өткізуді ұйымдастыру қағидалары мен технологиялары. 3. Тұқым себу сапасын арттыру әдістері. 4. Зертханалық жабдықты пайдалану қағидалары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Екпелердің өсуін қарқындату	Машықтар: 1. Тұқым мен отырғызу материалын өсірудің озық әдістерін енгізу. 2. Зиянкестермен, тұқым ауруларымен және отырғызу материалымен күресу технологиясын енгізу. 3. Өнімділікті арттыру шараларының тиімділігін арттыру. 4. Питомникте өсіру жағдайында өнімді, тұқымдарды және отырғызу материалын сақтау режимі мен мерзімдерін анықтау.
	Білімдер: 1. Тұқымдарды сақтау және мақсатты пайдалану ережелері. 2. Агротехника, тұқым себу сапасын сынау және бағалау әдістері, тұқым сапасын жақсарту әдістері мен әдістері, тұқым өндіру және өңдеу технологиясы және технологиясы. 3. Топырақтың күйіне байланысты биологиялық және нақты өнімділікті анықтау әдістері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тәртіптілік Бастамашылық Қарым-қатынас	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Питомниктің супервайзері (бригадирі)
	6	Агроном-топырақтанушы
10. Кәсіптің карточкасы «Питомник меңгерушісі»:		
Топтың коды:	1310-1	
Қызмет атауының коды:	1310-1-026	
Кәсіптің атауы:	Питомник меңгерушісі	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Ауыл шаруашылығы ұйымдарының басшылары мен мамандары лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары, ҚР АШМ даңғылы, 2019 жылғы 21 тамыздағы № 307 Өсімдіктерді қорғау жөніндегі бас агроном			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Агрономия	Біліктілік: -	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:				
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:				
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1310-1-024 Бөлімше меңгерушісі (ауыл шаруашылығында)			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жоғары сапалы ауыл шаруашылығы өнімдерін алу бойынша питомниктің жыл бойы шаруашылық қызметін ұйымдастыру.			
Еңбек функциялардың сипаттамасы				
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Питомник жұмысын жоспарлау және ұйымдастыру 2. Питомниктегі шаруашылық мүкәммалының сақталуы, ресурстарды біркелкі бөлу, агротехникалық іс-шараларды басқару		
	Қосымша еңбек функциялары:			
Еңбек функциясы 1: Питомник жұмысын жоспарлау және ұйымдастыру	Дағды 1: Питомник жұмысын жоспарлау	Машықтар:	1. Питомник қызметін жетілдіру бойынша іс-шаралар жоспарын әзірлеу. 2. Питомник қызметін жақсарту бойынша қабылданған жоспарлы іс-шараларды іске асыруды бақылауды енгізу.	
		Білімдер:	1. Өсімдік шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы. 2. Дәнді дақылдардың агротехникасы. 3. Өндірілетін өнімнің сапасына қойылатын талаптар. 4. Өнім сапасын бағалау әдістері.	
		Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Питомник жұмысын ұйымдастыру	Машықтар:	1. Питомникті қажетті мөлшерде өсімдіктердің қажетті түрлерімен қамтамасыз ету, оларды өсіру және сақтау, білікті күтімді және күтімнің қажетті жағдайларын жоспарлау. 2. Питомникте озық жұмыс тәжірибесін енгізу, оның жұмысы туралы белгіленген есептілікті жасау.	
		Білімдер:	1. Өсімдіктердің биологиясы және оларды өсіру ережелері. Агрономия (агротехника), биология, Зоотехника негіздері. 2. Өсімдіктерді өсірудің заманауи әдістері.	
		Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Питомниктегі шаруашылық мүкәммалының сақталуы, ресурстарды біркелкі бөлу, агротехникалық іс-шараларды басқару				

	Дағды 1: Есепке алуды жүргізу	Машықтар:	
		1. Шаруашылық мүкәммалын, техника мен қосалқы жабдықтарды есепке алуды жүргізу. 2. Шаруашылық мүкәммалын, техника мен қосалқы жабдықты жөндеу жоспарларын қалыптастыру. 3. Іргелес аумақты және қызметтік үй-жайларды кезекшілік және санитарлық тазалау кестесін жасау. 4. Төтенше жағдайлар кезінде эвакуациялау жоспарларын әзірлеу. 5. Үй-жайларды ағымдағы және күрделі жөндеуді жасау және жоспарлау.	
		Білімдер:	
		1. Өнімділіктің табиғи төмендеуін есепке алу әдістері. 2. 1С - бухгалтерлік есеп бағдарламасы. 3. Негізгі және қосымша материалдар шығыстарының нормалары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Ілеспе жұмыс түрлерін орындау	Машықтар:	
		1. Фимараттар мен құрылыстар конструкцияларының тұтастығын, инженерлік желілердің үздіксіз жұмыс істеуін бақылау. 2. Берілген еңбек құралдары мен мүкәммалдың есебін жүргізу. 3. Қызметкерлермен еңбекті қорғау бойынша бастапқы, жұмыс орнында, қайталама, жоспардан тыс және нысаналы нұсқама белгіленген тәртіппен жүргізу.	
		Білімдер:	
		1. Шаруашылық жүргізу әдістері, мүкәммал жұмысы және жөндеу. 2. Еңбекті ұйымдастыру бойынша нұсқаулық материалдар. 3. еңбек қауіпсіздігін, өндірістік санитария мен өрттен қорғауды, еңбекті және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі қағидалар мен нормалар, жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларын, әдістері мен тәсілдерін сақтайды.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Командада жұмыс істей білу Аналитикалық ойлау Қарым-қатынас Инновацияға бейімділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Агроном-топырақтанушы	
	8	Бас агроном	
11. Кәсіптің карточкасы «Питомник супервайзері (бригадирі)»:			
Топтың коды:	6113-1		
Қызмет атауының коды:	6113-1-004		
Кәсіптің атауы:	Питомник супервайзері (бригадирі)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Питомниктің қызметін ұйымдастыру, уақытылы есеп беру, маркетингтік іс-шаралар өткізу, негізгі және қосалқы жабдықтар мен химиялық құралдарды жеткізушілермен өзара әрекеттесу.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Питомниктің үздіксіз және үйлесімді жұмысын қамтамасыз ету 2. Питомникте ғылым мен техниканың озық тәжірибесі мен жаңа жетістіктерін енгізу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Питомниктің үздіксіз және үйлесімді жұмысын қамтамасыз ету	Дағды 1: Бригада белгілеген жоспарлы жұмыстарды жүргізу	Машықтар:	
		1. Бөлімшенің, учаскенің, питомник бригадасының өндірістік-шаруашылық қызметін жүзеге асыру. 2. Тиісті питомник бөлімшесінің жоспарлы тапсырмаларын әзірлеуге қатысу және олардың орындалуын қамтамасыз ету. 3. Жұмысшы питомниктегі әрбір технологиялық операция бойынша орындауы тиіс бригаданың әрбір қызметкеріне бір күнге арналған міндеттерді анықтау. 4. Питомникте қол еңбегін қысқарту, өнім бірлігін өндіруге еңбек және материалдық ресурстарды үнемдеу жөніндегі іс-шараларды енгізу.	
		Білімдер:	
		1. Питомникте өсірілетін дақылға байланысты барлық кезеңдерді өндіру технологиясы. 2. Питомникте өсірілген майлы дақылдар, көкөністер, жемістер, көшеттер және басқалардың агротехникасы. 3. Тұқымның сорттық тазалыққа, көбеюге, типтілікке сәйкестігін анықтау бойынша әдістемелік ұсыныстар.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Питомниктің қауіпсіз жұмысы мен маркетингтік зерттеулердің талаптарын сақтау	Машықтар:	
1. Питомник қызметкерлерін қауіпсіз жұмыс әдістері мен әдістеріне үйрету. 2. Жәбірленушіге алғашқы медициналық көмек көрсету, болған жазатайым оқиға туралы питомниктің тікелей басшысына хабарлау. 3. Маркетингтік зерттеулер жүргізу және питомник өнімдерін сату нарығының қажеттіліктерін іздеу.			
Білімдер:			
1. Өсірілген өсімдік шаруашылығы өнімдерінің сапасын бағалау әдістері. 2. Питомникте алдын алу шараларын өңдеудің және қолданудың негізгі принциптері. 3. Дайын өнімді жинау және сақтау әдістері.			
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-		
Еңбек функциясы 2: Питомникте ғылым мен техниканың озық тәжірибесі мен жаңа жетістіктерін енгізу			

	Дағды 1: Озық тәжірибені зерттеу және енгізу	Машықтар:	
		1. Белгіленген тәртіппен балабақшаларда қызметкерлермен жұмысты ұйымдастыру бойынша нұсқама жүргізу. 2. Питомникте өндірістің қарқынды технологияларын, селекцияланатын дақылдарды өсірудің озық әдістерін, еңбек өнімділігін арттыру және өндірілген өнімнің өзіндік құнын төмендету мақсатында тыңайтқыштарды қолданудың ғылыми негізделген жүйесін енгізуді жүргізу. 3. Ауыл шаруашылығы жұмыстарын жүргізу кезінде туындаған мәселелерді талқылау және шешуге көмектесу бойынша бригада жиналысын өткізу.	
		Білімдер:	
		1. Питомник жұмысындағы ғылыми жетістіктер. 2. Питомникте жерді өңдеудің озық әдістері, техникасы, технологиясы. 3. Тыңайтқыштар мен суару бойынша ең жақсы тәжірибе. 4. Егінді сақтаудың инновациялық әдістері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Есеп беру жұмыстарын жүргізу	Машықтар:	
		1. Питомник бөлімшесінің өндірістік қызметін жоспарлау, есепке алу және есеп беру. 2. Питомникте есепке алу және есеп беру бойынша бастапқы құжаттаманы ресімдеу. 3. Питомник жағдайында жұмыс жүргізу кезінде еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі нормалары мен ережелерін бақылау және сақтау.	
		Білімдер:	
		1. Есепті құжаттаманы жасау және тапсыру рәсімдері. 2. Питомниктердің жұмысы кезінде қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау нормалары. 3. Өндірістік есептілікті есепке алу, жасау және жүргізу рәсімдері, ауыл шаруашылығы өндірісін дамытудың перспективалық бағыттары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Тәртіптілік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Білікті ауыл шаруашылығы жұмысшысы (аралас дақылдар)	
	5	Агроном (орта білікті)	
12. Кәсіптің карточкасы «Тұқым зертханасының зертханашысы»:			
Топтың коды:	3141-1		
Қызмет атауының коды:	3141-1-001		
Кәсіптің атауы:	Тұқым зертханасының зертханашысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	1-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (1-шығарылым) бекіту туралы" 2023 жылғы 1 қыркүйектегі № 364 Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 7 қыркүйекте № 33389 болып тіркелді. Зертханашы-микробиолог, 3 разряд		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Агрономия	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1310-1-034 Зертхана меңгерушісі (ауыл шаруашылығында)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Отырғызу материалының денсаулығын зертханалық талдау және бақылау және тұқымдарды өңдеу бойынша ұсыныстар.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сақтау және себуге дайындау процесінде, өсу және даму процесінде тұқымдардың физика-химиялық көрсеткіштеріне, микробиологиялық және гидробиологиялық зерттеулеріне зертханалық талдау жүргізу 2. Тұқымдарды, көшеттерді және көшеттерді өңдеу бойынша ұсыныстар	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Сақтау және себуге дайындау процесінде, өсу және даму процесінде тұқымдардың физика-химиялық көрсеткіштеріне, микробиологиялық және гидробиологиялық зерттеулеріне зертханалық талдау жүргізу	Дағды 1: Тұқымдар мен отырғызу материалдарының сапасын бақылау бойынша талдау жүргізу үшін уақтылы және сапалы сынама алу және дайындау	Машықтар:	1. Талдау жүргізу үшін тұқым сынамаларын уақтылы және дұрыс алу. 2. Талдау жүргізу үшін отырғызу материалының сынамаларын дайындау. 3. Тұқымның сапасының физика-химиялық көрсеткіштерін және себу қасиеттерін анықтау. 4. Талаптарға сәйкес реактивтер мен аспаптарды дайындау. 5. Талдау нәтижелерін енгізе отырып, жауапты тұлғаның қолымен зертханалық журнал жүргізу.
		Білімдер:	1. Тұқымдар мен отырғызу материалдары сапасының органолептикалық физика-химиялық көрсеткіштерін айқындау жөніндегі халықаралық және қазақстандық стандарттардың талаптары. 2. Тұқымдар мен питомник өнімдеріне талдау жүргізуге сынамаларды, жабдықтар мен реактивтерді дайындау жөніндегі техникалық шарттар. 3. Тұқымның өнуін анықтау әдістері. 4. Сақтау процесінде тұқымдарды микробиологиялық зерттеу әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Тұқымдар мен отырғызу материалдарының сапасын уақтылы және сапалы талдау және бақылау	Машықтар:	1. Тұқым мен тұқым материалының жай-күйін диагностикалай отырып, биохимиялық, микробиологиялық талдаулар мен бақылаулар жүргізу. 2. Фитобиологиялық бағалау картасын жасау. 3. Өсу процесінде отырғызу материалына талдау жүргізу. 4. Көбейту, қалыптастыру және жатыр бөлімінде көшеттер мен көшеттерді өңдеу бойынша қажетті ұсыныстар беру.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тұқымдарды, көшеттер мен көшеттерді фитобиологиялық және микробиологиялық бағалау әдістері. 2. Аурудың биологиялық және вирустық көздерінің қоздырғыштарының картасы. 3. Ықтимал ауруларды жою жолдары. 4. Еңбек қауіпсіздігін, өндірістік санитария мен өртке қарсы қорғауды, еңбекті және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі қағидалар мен нормалар, жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларын, әдістері мен тәсілдерін сақтау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Тұқымдарды, көшеттерді және көшеттерді өңдеу бойынша ұсыныстар	Дағды 1: Отырғызу материалының, көшеттер мен көшеттердің денсаулығын қамтамасыз ету	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тұқымның өну дәрежесін анықтау. 2. Өсу және даму процесінде өсімдік ауруларының зақымдану қаупін бағалау. 3. Өсімдіктердің денсаулығын сақтау бойынша алдын алу іс-шараларын жүргізу. 4. Питомник жұмысында жиілікті сақтау бойынша санитарлық-техникалық іс-шаралар өткізу. 5. Патогендік микроорганизмдердің құрамы тұрғысынан судың, топырақтың, мүкәммалдың тазалығына талдау жүргізу.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Питомниктердің қызметіне қойылатын санитарлық-микробиологиялық талаптар. 2. Питомниктің тұқымдары мен өсімдіктерінің денсаулығына мониторинг жүргізу тәртібі. 3. Жас питомник өсімдіктерінің стресске төзімділігін сақтау ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Тұқымдарды, көшеттерді, көшеттерді, өсімдіктерді өңдеу бойынша ұсыныстар беру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Питомниктің тұқымдарын, өсімдіктерін өңдеу үшін ақпарат беру және кесте құру. 2. Өсімдіктердің тұқымдарының, көшеттерінің, көшеттерінің жай-күйіне сыртқы ортаның зиянды әсеріне кешенді талдау жүргізу. 3. Питомниктің отырғызу материалы мен өсімдіктерін профилактикалық өңдеуге арналған қоспаны жасау.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Питомниктің тұқымдары мен өсімдіктерін әртүрлі факторларға байланысты өңдеу үшін қолданылатын заттардың физика-химиялық қасиеттері. 2. Тұқымдардың, көшеттердің, өсімдік көшеттерінің физиологиялық жағдайына химиялық сипаттағы орталардың немесе басқа заттардың әсер ету процесінде туындайтын қауіптер. 3. Питомниктің тұқымдары мен өсімдіктерін өңдеу әдістері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Аналитикалық ойлау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Пестицидтерді өсіру және қолдану жөніндегі жұмысшы
	6	Агроном-топырақтанушы
13. Кәсіптің карточкасы «Егінді жинау жөніндегі жұмысшы»:		

Топтың коды:	9211-1		
Қызмет атауының коды:	9211-1-005		
Кәсіптің атауы:	Егінді жинау жөніндегі жұмысшы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	9212-3-001 Питомникте біліктілігі жоқ жұмысшы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Егін жинауға байланысты тапсырмаларды орындау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Егін жинау жұмыстарын жүргізу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Егін жинау жұмыстарын жүргізу	Дағды 1: Ең аз шығынмен уақтылы егін жинауды қамтамасыз ету	Машықтар:	
		1. Егін жинау және жинау бойынша дайындық жұмыстарын жүргізу. 2. Егін жинау және жинау жұмыстарын жүргізу. 3. Уақытша жұмысшыларға егін жинау мен жинаудың негізгі функцияларын түсіндіру.	
		Білімдер:	
		1. Екпелерді улы химикаттармен өңдеуді мерзімінен бұрын тоқтату, суармалы бақтарда суаруды уақтылы тоқтату, табиғи немесе жасанды шалғындау кезінде шөпті шабу қағидалары. 2. Алынбалы жетілу кезеңі және тазалау кезіндегі климаттық жағдай. 3. Сапаның сақталуын қамтамасыз ететін егін жинау әдістері.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-		
Дағды 2: Егіннің тұтастығы бойынша шараларды қамтамасыз ету		Машықтар:	
		1. Сұрыптау егін өсірілген өнімнің түрі мен сапасына байланысты. 2. Жиналған егінді орналастыру және сақтау бойынша жұмыстар жүргізу. 3. Егінді қорғау препараттарымен өңдеу бойынша жұмыстар жүргізу.	
		Білімдер:	
		1. Сақтау мерзімін ұзартатын егінді өңдеу әдістері. 2. Сақтау мерзімін ұзартатын егінді өңдеуде қолданылатын препараттар. 3. Егінді өңдеу әдістері мен әдістері.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-		
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Тез шешім қабылдай білу Тәртіптілік Аналитикалық ойлау		

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	1	Өсімдік күтімі бойынша жұмысшы	
	3	Білікті ауыл шаруашылығы жұмысшысы (аралас дақылдар)	
14. Кәсіптің карточкасы «Пестицидтерді өсіру және қолдану жөніндегі жұмысшы»:			
Топтың коды:	6114-0		
Қызмет атауының коды:	6114-0-003		
Кәсіптің атауы:	Пестицидтерді өсіру және қолдану жөніндегі жұмысшы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	6113-1-004 Питомниктің супервайзері (бригадирі)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өнімділікті арттыру үшін пестицидтерді қолдану.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Питомниктерде пестицидтерді өсіру және пайдалану бойынша ауыл шаруашылығы жұмыстарын орындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Питомниктерде пестицидтерді өсіру және пайдалану бойынша ауыл шаруашылығы жұмыстарын орындау	Дағды 1: Химиялық заттарды қолдана отырып, іс-шараларға тұқым, топырақ дайындау	Машықтар:	
		1. Тұқымдарды, өсімдіктерді және топырақты химиялық өңдеуге дайындау жөніндегі іс-шараларды жүргізу. 2. Пестицидтермен қауіпсіз және тиімді жұмыс жасау үшін қолайлы бүріккіш жабдықты анықтау. 3. Адам мен қоршаған ортаға қауіптер мен ықтимал қауіптерді кешенді бағалау негізінде пестицид түрін анықтау.	
		Білімдер:	
		1.Питомникте өсірілетін өсімдік түрлеріне байланысты пестицидтерді қолдану бойынша нұсқаулық. 2.Пестицидтерді пайдалану қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қағидалар мен нормалар - ерітінділер жасау, жуу суын және орау материалын кәдеге жарату, пестицидтерді қолдану әдістері. 3.Пестицидтерді қолдану жөніндегі іс-шараларды жүргізу қағидалары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	

	Дағды 2: Питомниктің тұқымын, өсімдіктерін және топырағын өңдеу	Машықтар:	
		1. Дақылдардың ерекшеліктерін ескере отырып, питомниктерде пестицидтерді қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ету. 2. Ауыл шаруашылығы жұмыстарын қауіпсіз және тиімді өндіру жөніндегі нұсқаулықтардың талаптарына сәйкес өсімдіктерді өңдеу жөніндегі іс-шараларды жүргізу. 3.Ықтимал тәуекел жағдайларына жедел әрекет ету.	
		Білімдер:	
		1. Жеке қорғаныс құралдары мен арнайы киімдерді пайдалану ережелері. 2. Еңбек қауіпсіздігін, өндірістік санитария мен өрттен қорғауды, еңбекті және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі қағидалар мен нормалар, жұмыстарды қауіпсіз орындау нормаларын, әдістері мен тәсілдерін сақтайды. 3. Авариялық жағдайдың дамуын шектеу және оны жою жөніндегі жедел ден қою шаралары. 4. Пестицидтерді тарату және пайдалану саласындағы халықаралық мінез-құлық кодексі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Білікті ауыл шаруашылығы жұмысшысы (аралас дақылдар)	
	5	Агроном-топырақтанушы	
15. Кәсіптің карточкасы «Бай-бақша өсіретін және питомник ұстайтын фермер»:			
Топтың коды:	6113-1		
Қызмет атауының коды:	6113-1-005		
Кәсіптің атауы:	Бай-бақша өсіретін және питомник ұстайтын фермер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Питомник жағдайында ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру бойынша фермерлік шаруашылықтың тиімді қызметін ұйымдастыру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Питомник өнімдерінің үздіксіз және тұрақты өндірісін қамтамасыз ету 2. Питомниктерде өндірістік процесті бақылауды қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		

Еңбек функциясы 1: Питомник өнімдерінің үздіксіз және тұрақты өндірісін қамтамасыз ету	Дағды 1: Питомниктің үздіксіз жұмысын ұйымдастыру	Машықтар: 1. Жеке және заңды тұлғалармен, мемлекеттік билік және басқару органдарымен қарым-қатынаста питомниктің мүдделерін білдіру. 2. Питомниктің негізгі қызметі бойынша екінші деңгейдегі банк мекемелерінде есеп айырысу және басқа шоттар ашу. 3. Жеткізушілерді табу және питомник қызметінде қолданылатын тұқымдық материалды, жабдықты, техниканы және әртүрлі препараттарды жеткізу туралы шарт жасасу. 4. Питомниктің дақылдары мен тұқым материалдарын сату нарығы үшін клиенттерді табу.
		Білімдер: 1. Питомникті тиісті мемлекеттік органдарда тіркеу тәртібі және банктік есептілік бойынша жұмыс. 2. Шығарылатын өсімдік шаруашылығы өнімінің сипатына қарай питомниктерде қолданылатын техника мен жабдық. 3. Топырақты, өсімдіктерді, питомниктердің өнімін өңдеу үшін қолданылатын дәрілердің түрлері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Питомник жұмысын жоспарлау және бақылау	Машықтар: 1. Егіннің пісуі кезінде туындайтын іс-шараларды жоспарлау өткізу мерзімдерінің кезектілігін көрсете отырып, егін жинау жұмыстарының жоспар-кестесін жасау (сорттар, кварталдар, бригадалар, бөлімшелер және т.б. бойынша). 2. Жұмыс көлемі мен жұмыс күшінің талап етілетін санын, жемістердің 1 тоннасына есептегенде ыдыстарды, Көлік құралдарын, механизмдер мен жинау мүкәммалын, сондай-ақ жетіспейтіндердің барлығын сатып алуға арналған ақшалай қаражатты көрсете отырып карта жасау. 3. Егіс алдында топырақ пен тұқымдарды өңдеу сапасын бақылау, топырақты егуге дайындау жөніндегі іс-шараларды есепке алу және есептілік бойынша бастапқы құжаттаманы ресімдеу. 4. Питомниктер, тұқымдар, тұқым материалдарының жаңа сорттарын өндірудің барлық технологиялық процесін бақылау. 5. Жұмыс ерітіндісін дайындау процесін, бүріккіш агрегаттарды құюды, зиянкестерге, аурулар мен арамшөптерге қарсы қорғау іс-шараларын жүргізу кезектілігі мен мерзімдерін, жұмыс ерітіндісінің біркелкі таралуын бақылау. 6. Тұқымдардың, көшеттердің, көшеттердің өсуінің, дамуының физиологиялық процесі кезеңінде өсімдіктерді өңдеуге қатысу және бақылау. 7. Егінді сақтау бойынша іс-шараларды ұйымдастыру.
	Білімдер: 1. Тұқымдарды және дақылдарды өндіру, сақтау технологиялары. 2. Тұқымның, егіннің сапасын бағалау әдістері. 3. Тұқымдарды, дамып келе жатқан өсімдіктерді өңдеу әдістері және егіннің сақталуын қамтамасыз ететін әдістер. 4. Тұқымдардың, өсімдіктердің, дақылдардың биологиялық және физиологиялық ауруларының қоздырғыштарының картасы.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	

Еңбек функциясы 2: Питомниктерде өндірістік процесті бақылауды қамтамасыз ету	Дағды 1: Еңбекті қорғау жөніндегі іс-шараларға қатысу және есептік құжаттаманы жүргізу	Машықтар: 1. Питомниктің еңбек ұжымының (кәсіподақ ұйымының) жиналыстарының (конференцияларының) қарауына шығарылатын еңбекті қорғау мәселелерін талқылауға қатысу. 2. Қызметкерлер арасында қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулық өткізу.
		Білімдер: 1. Питомниктерді есепке алу құжаттамасы. 2. Шарттар жасасу жөніндегі құқықтық мәселелер. 3. Химиялық, биологиялық препараттармен жұмыс істеу кезінде еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Питомниктер үшін белгіленген регламентке сәйкес жалпы ұйымдастыру іс-шараларын ұйымдастыру	Машықтар: 1. Өсірілген өнімді өндіру мен өткізуді қамтамасыз ету. 2. Питомникте пайдаланылатын ауыл шаруашылығы техникасы мен жабдықтарын қабылдауды және пайдалануды жүзеге асыру. 3. Питомник қызметіндегі селекциялық жұмысты бақылау. 4. Питомник жағдайында дәнді, майлы, көкөніс, жеміс немесе басқа дақылдарды өсірудің озық отандық және шетелдік тәжірибесін жинақтау және өндіріске енгізу. 5. Қызметкерлерді дәнді, майлы, көкөніс, жеміс-жидек немесе басқа да дақылдарды өсіру кезінде қауіпсіз жұмыс әдістері мен тәсілдеріне оқыту. 6. Питомниктерде ауыл шаруашылығы жұмыстарын жүргізу кезінде еңбекті қорғау талаптарының сақталуына өзін-өзі бақылауды жүзеге асыру.
	Білімдер: 1. Питомниктегі жұмысшылардың еңбегін қорғау және өмір қауіпсіздігін сақтау ережелері. 2. Жаңа сорттарды іріктеу және өсіру бойынша нормативтік-техникалық және ғылыми-әдістемелік құжаттар. 3. Питомниктердің өнімін сақтау бойынша әдістемелік ұсыныстар.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Командада жұмыс істей білу Аналитикалық ойлау Ұйымдастыру Еңбектің оң нәтижесіне бағдарлану	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	Білікті ауыл шаруашылығы жұмысшысы (аралас дақылдар)
	5	Агроном (орта білікті)
16. Кәсіптің карточкасы «Тұқым өсіруші»:		
Топтың коды:	6113-9	
Қызмет атауының коды:	6113-9-002	
Кәсіптің атауы:	Тұқым өсіруші	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Питомник жағдайында тұқымдарды өңдеу, сапасын анықтау және отырғызу бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және өндіру		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сапалы тұқым және отырғызу материалдарын өндіру және селекциялау 2. Сақтауға отырғызу үшін тұқым және отырғызу материалын дайындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Сапалы тұқым және отырғызу материалдарын өндіру және селекциялау	Дағды 1: Жоғары сапалы тұқым сорттарын және отырғызу материалын өсіру бойынша жұмыстарды орындау	Машықтар:	
		1. Топырақты қол құралдарымен және шағын механикаландыру құралдарымен дайындау бойынша жұмыстарды орындау. 2. Ұрықтандыру, қолмен себу, тұқым дақылдарына күтім жасау. 3. Тұқымның пісу мерзімін анықтау, тұқым дақылдарын жинау. 4. Ірі партиялары портативті зертханалық аспаптардың, қол құралдары мен құралдардың көмегімен сақтауда болатын тұқым материалының кондиционері мен сапасын анықтау.	
		Білімдер:	
		1. Тұқым шаруашылығы саласындағы мемлекеттік және жергілікті өзін-өзі басқару органдарының заңдары, қаулылары, бұйрықтары, өкімдері, шешімдері және басқа да нормативтік-құқықтық актілері. 2. Тұқым себу сапасын сынақтан өткізу және бағалау әдістері. 3. Қолданылатын ауылшаруашылық жабдықтарының жұмыс принципі мен құрылымы.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-		
	Дағды 2: Қажетті мөлшерде питомниктің тұқым қорын құру	Машықтар:	
		1. Келіп түскен дәнді және тұқымдық дақылдарды есепке алу жөніндегі арнайы журналдарды жүргізу. 2. Технологиялық көрсеткіштер бойынша тұқымдарды зертханалық зерттеу нәтижелеріне талдау жүргізу. 3. Тұқымның тазалығын, өнгіштігі мен өну энергиясын, абсолютті салмағын, аурулар мен зиянкестердің инфекциясын, ылғалдылығын анықтау. 4. Заманауи жетістіктерді пайдалана отырып, селекция арқылы жаңа сорттарды алу.	

		Білімдер: 1.Тұқым сапасын жақсарту әдістері мен әдістері, өндіріс және өңдеу технологиялары. 2.Ғылым жетістіктері және тұқым шаруашылығы саласындағы озық тәжірибелер. 3. Сатып алу бағаларын қалыптастыру тәртібі және тұқымға сорттық үстемеақылар. 4. Тұқымдар мен отырғызу материалдарына қойылатын мемлекеттік стандарттардың талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Сақтауға отырғызу үшін тұқым және отырғызу материалын дайындау	Дағды 1: Тұқымдарды сақтау және өңдеу үшін жағдайларды қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Сақталған тұқымдардың оңтайлы ылғалдылығын сақтау. 2.Жеткілікті желдетуді қамтамасыз ету. 3. Тұқымдарды сақтау бойынша технологиялық ұсыныстар жасауда физика-химиялық және микробиологиялық талдау нәтижелерін пайдалану. 4. Сақтау процесінде тұқымның биологиялық процестерін реттеу.
		Білімдер: 1. Өнгіштігін, себу қасиеттерін анықтау әдістері. 2. Өнімділікті есептеу және болжау әдістері. 3. Тұқымдардың орындалуын, физика-химиялық көрсеткіштерді анықтау әдістері. 4. Тұқымның ластануын анықтау әдістері. 5. Ауруларды анықтау және анықтау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Тұқымдарды сақтау кезінде ілеспе іс-шараларды ұйымдастыру	Машықтар: 1. Сақтауға қоймас бұрын тұқымдарды арнайы бактерицидтік заттармен өңдеуді жүргізу. 2. Сақтау процесінде тұқымдардың сапалық сипаттамаларын анықтау бойынша іс-шаралар жүргізу.
	Білімдер: 1. Тұқымдарды сақтаудың технологиялық процесін жүргізу қағидалары. 2. Бүріккіш қоспаларды жасау тәртібі. 3.Заттардың мөлшерлеу нормалары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Аналитикалық ойлау	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	Білікті ауыл шаруашылығы жұмысшысы (аралас дақылдар)
	5	Агроном (орта білікті)
17. Кәсіптің карточкасы «Агроном-топырақтанушы»:		
Топтың коды:	2132-3	
Қызмет атауының коды:	2132-3-001	
Кәсіптің атауы:	Агроном-топырақтанушы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС немесе кәсіптердің басқа анықтамалықтарымен байланыс ауыл шаруашылығы ұйымдарының басшылары мен мамандары лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2019 жылғы 21 тамыздағы № 307 Бұйрығы. Агроном		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Агрономия	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Агроном		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Фитосанитариялық іс-шараларды ұйымдастыру және жүргізу, питомниктер жерлерін топырақ-агрохимиялық дайындауды басқару, топырақ құнарлылығының жай-күйі мен динамикасын бағалау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Питомниктер жерлерін топырақ-агрохимиялық дайындауды басқару, топырақ құнарлылығының жай-күйі мен динамикасын бағалау 2. Питомниктегі топырақ құнарлылығының жағдайы мен динамикасын бағалау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Питомниктер жерлерін топырақ-агрохимиялық дайындауды басқару, топырақ құнарлылығының жай-күйі мен динамикасын бағалау	Дағды 1: Топырақтың агротехникалық және экологиялық – токсикологиялық жағдайын бағалау	Машықтар:	1. Топырақ үлгілерінен сынама алу және талдау жүргізу. 2. Питомниктердің топырақтарына агрохимиялық және экологиялық-токсикологиялық талдау жүргізу. 3. Питомниктегі тыңайтқыштарды өңдеу жүйесін жоспарлау.
		Білімдер:	1. Генетикалық Топырақтану, жерге орналастыру және агрохимия негіздері. 2. Ауыл шаруашылығында және қоршаған ортаны қорғауда химиялық құралдарды қолдануды реттейтін ҚР нормативтік-құқықтық базасы. 3. Топырақ топырақтарының, тыңайтқыштардың, өсімдік шаруашылығы өнімдерінің сынамаларын алу әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Сынамаларды іріктеу және зертханалық зерттеулерге дайындау	Машықтар:	1. Фенологиялық бақылау жүргізу. 2. Аумақтарды топырақ-географиялық және агроөнеркәсіптік аудандастыруды жүргізу. 3. Питомниктің топырақ, экологиялық және агрохимиялық картасын жасау. 2. Топырақ сынамаларын іріктеу және талдау жүргізу.
		Білімдер:	1. Топырақ құнарлылығын арттыру үшін химиялық заттарды қолдану ережелері. 2. Топыраққа химиялық және минералды тыңайтқыштарды енгізу процесін механикаландыру жүйесін енгізу жөніндегі нұсқаулық. 3. Жердің жай-күйін экологиялық мониторингілеу стандарттары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-		
Еңбек функциясы 2:			

Питомниктегі топырақ құнарлылығының жағдайы мен динамикасын бағалау	Дағды 1: Топырақ құнарлылығын бағалау	Машықтар: 1. Сертификаттау және кадастрлық бағалау және санитарлық-гигиеналық сараптама жүргізу. 2. Жерді пайдалану жағдайын, фитосанитариялық мониторинг деректерін талдау. 3. Питомник дақылдарын өсірудің технологиялық схемасын құру.
		Білімдер: 1. Ішкі есепті құжаттаманы жүргізу қағидалары қазіргі заманғы далалық және зертханалық техника мен жабдықтарды пайдалану. 2. Топырақтану, мелиорация, агрохимия, экология, топырақ-ландшафты жобалау және топырақты қорғау салаларында жұмыс істеуге арналған компьютерлік бағдарламалар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Топырақ құнарлылығын болжау	Машықтар: 1. Дамудың барлық кезеңдерінде, оның ішінде егін жинау кезінде питомник пен өсімдіктердің топырағын агрохимиялық және бақылау-токсикологиялық зерттеулер бойынша құжаттаманы толтыру. 2. Питомниктің топырағын агрохимиялық зерттеу материалдары негізінде өнімділікті талдау және болжау нәтижелерін өңдеу.
	Білімдер: 1. Атластар бойынша олардың физиологиялық жай-күйін анықтай отырып, мәдени және жабайы өсімдіктердің каталогы. 2. Дақылдарды өсіру технологиясындағы, техникадағы, машиналар мен механизмдердің жұмысындағы заманауи әдістер. 3. Пестицидтер мен агрохимикаттардың ассортименти.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Командада жұмыс істей білу Аналитикалық ойлау Бастамашылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Орта білікті агроном
	7	Питомник меңгерушісі

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

18. Мемлекеттік органның атауы:

19. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Агроөнеркәсіптік қауымдастықтар кешені" консорциумы

Орындаушылар:

Валишина Г.Л., +7 (717) 278 29 88, yfb_com@mail.ru

Муслимов Н.Ж., +7 (717) 254 60 99, n.muslimov@inbox.ru

20. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

21. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -

22. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

23. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 2, 2022 г.

24. Болжамды қайта қарау күні: 26.10.2025 г.